

Statnett SF
firmapost@statnett.no

Foretaksregister 980 489 698 MVA
Vår referanse H45902-ANME
Saksbehandler Anne Mælum

Deres referanse 21/00556

Dato 31.08.2021

Høringsinnspill til Statnetts forslag til revidert nettavtale om tilknytning og bruk av transmisjonsnett

Det vises til Statnetts høringsnotat med forslag til revidert nettavtale om tilknytning og bruk av transmisjonsnett av 31.05.2021. Innledningsvis vil Elvia AS (Elvia) bemerke at høringsprosessen med bransjen oppleves å ha vært vesentlig mindre involverende enn forventet jf. bestemmelsene i gjeldende nettavtales kapittel 16.

Elvia støtter Statnetts intensjon om en effektiv elektrifisering med utnyttelse av ledig nettkapasitet, effektive tilknytnings- og planprosesser, og god informasjonsutveksling knyttet til både planlegging og drift av kraftnettet. Vi er imidlertid kritiske til flere av de foreslåtte virkemidlene i endringsforslaget og mener disse ikke vil være hensiktsmessige for å oppnå dette målet.

Elvia har følgende kommentarer til Statnetts avtaleforslag.

Partenes rettigheter

Statnett foreslår å gi seg selv ensidig rett i forhold som i tidligere avtale forutsatte drøftinger og omforent enighet, f.eks. ved justering av kapasitetsgrenser i kap. 5.2 og endring av nettavtalen kap. 21. Samtidig pålegges Kunden tilsvarende økning i plikter knyttet til søknad, frister, dokumentasjon og krav, til erstatning for gjeldende avtales varsling og dialog. Elvia mener målet om effektiv elektrifisering best nås gjennom løpende dialog framfor mer rigide prosesser.

Statnetts roller i nettavtalen

Elvia mener forhold som berører Statnetts rolle som systemansvarlig ikke hører hjemme i nettavtalen. Dette kommer også klart til uttrykk i høringsforslagets kap. 2. Alle forhold som gjelder Statnetts rolle som systemansvarlig og forhold som er direkte regulert i Forskrift om systemansvaret i kraftsystemet (FoS) må tas ut av nettavtalen. Dette gjelder f.eks. koordinering av planer for driftsstanter, spenningsregulering/reaktiv utveksling og bruk av systemvern. Forskrift om systemansvaret i kraftsystemet (FoS) forventes for øvrig å bli endret som følge av nettkodene og OEDs oppdrag til RME om å foreslå endringer i FoS knyttet til driftskoordinering i kraftsystemet.

Kapasitetsutnyttelse

Statnett sier i høringsforslagets kapittel 5 at: «Kunden har rett til å utveksle effekt i tilknytningspunktet innenfor kapasitetsgrensene som følger av vedlegg 1. Dersom Kundens effektutveksling overstiger kapasitetsgrensene plikter Kunden å rette forholdet uten ugrunnet opphold.» Dette endringsforslaget er uakseptabelt, og spesielt for nettselskap tilknyttet transmisjonsnett. Leveringsplikten hjemlet i energiloven gir ikke adgang til å redusere kundenes uttak annet enn i en rasjoneringsssituasjon. Elvia kan ikke se at Statnett som nettoperatør har hjemler til å straffe eller legge begrensninger overfor underliggende nettselskap som oppfyller sine forpliktelser overfor sine kunder, herunder legger til rette for økt elektrifisering. Tvert imot må Statnett bygge ut nødvendig kapasitet for å etterkomme sluttbrukernes rett til etterspørsel etter effekt.

Varsling av kommende kapasitetsbehov der kunden er et nettselskap, må knyttes opp mot kraftsystemutredninger (KSU) og gjøres gjennom en løpende dialog og samarbeid med Statnett. Dette for å utnytte nettet best mulig gjennom godt samspill mellom nettnivåene og for å møte den elektrifiseringen av samfunnet som nettselskapene skal legge til rette for.

Metodikken som skisseres for fastsetting og endring av kapasitetsgrenser mangler dessuten avklaring av flere forhold, som temperaturkorrigering, tidsoppløsning o.l. Det samme gjelder problemstillinger rundt anleggsbidragsfinansierte anlegg.

I samme kapittel har Statnett under gitte forutsetninger også foreslått å gi seg selv en ensidig rett til å redusere kundens grenser for effektuttak, herunder også om «Kunden over en periode på 12 måneder ikke utnytter sin tildelte kapasitet». Statnett sier videre at «Dersom Kunden ikke kan dokumentere sitt fremtidige effektbehov, skal effektgrensene justeres i samsvar med Kundens faktiske utveksling de siste 12 måneder.» Dette er satt opp som en «skal-bestemmelse» og vi bestrider Statnetts rett til ensidig å frata kunden en etablert rett til uttak av kapasitet fra transmisjonsnettet. Statnetts forslag er problematisk i seg selv, og ekstra utfordrende vil dette være om anlegget skulle være helt eller delvis anleggsbidragsfinansiert og hvor kunden da direkte har bidratt til finansieringen av etablerte rettigheter. Dette er forhold det ikke er redegjort nærmere for i høringsforlaget. Hvis målet er å avdekke og eventuelt frigjøre ledig kapasitet, må dette i enhver situasjon skje gjennom bilaterale avtaler i dialog med kunden.

Spenningsregulering og reaktiv utveksling

Statnetts rolle som systemansvarlig er kommentert ovenfor og gjelder flere forhold i kapittel 9. Hva gjelder rapportering, måling av spenning og reaktiv utveksling, samt oppfølging ved avvik, vil vi likevel påpeke at den foreslåtte reguleringen gir Statnett rettigheter til å stille krav, mens kunden kun tildeles plikter. Det mener vi er uheldig, da årsaken til spenningsutfordringer og uønsket flyt av reaktiv effekt like gjerne kan ligge i transmisjonsnettet som i regionalt distribusjonsnett. Elvia støtter RMEs anbefaling om økt samhandling og samfunnsøkonomiske løsninger. Dette understøttes imidlertid ikke av høringsforlaget.

Erstatningsansvar

Vedrørende erstatningsansvar i kapittel 18, vil Elvia påpeke at vi som nettselskap står ansvarlig overfor våre kunder, blant annet i henhold til forbrukerkjøpsloven. Eventuelle endringer i Statnetts nettavtale må ikke begrense vår rett til regress i eventuelle tilfeller hvor Statnett er ansvarlig. Statnetts forslag om å begrense regressretten til kun de tilfeller hvor Statnett har opptrådt påviselig uaktsomt, er således ikke akseptabelt.

Statnett har foreslått å legge til en ny bestemmelse om at kunden må fremsette et regresskrav «uten ugrunnet opphold». Dette forslaget framstår som urimelig og må endres. Erstatningskrav fra forbrukere som en følge av hendelser i nettet vil ofte ta lang tid å kartlegge og vurdere, og forbrukere har vide rettigheter. Denne tidkrevende prosessen i nettselskapenes kundegrensesnitt må følgelig gjenspeiles i regressbestemmelsene i Statnetts nettavtale.

Tariffer

Det framgår at «Statnett skal kunngjøre neste års tariffer senest innen 1. oktober. Så snart det er klart at det vil bli endringer i tariffen, skal Statnett gå ut med informasjon om dette.». Statnett har med dette fjernet dagens bestemmelse som sier at «man samtidig skal gi et estimat over endringene». Dette er viktig informasjon for nettselskapene tilknyttet transmisjonsnettet mht. egne tariffvurderinger, og dagens tekst bør beholdes.

Kundebegrepet

Begrepet «Kunde» er i nettavtalen brukt som benevnelse for avtalepartene produksjonsanlegg, store uttaks-kunder og nettselskap. I flere kapitler er imidlertid forhold/vilkår som må antas å kun være relevant for enkelte av kundegruppene, ikke spesifisert. Denne generaliseringen gjelder f.eks. ved prognosering, varsling og avvik ved effektgrenser, regresskrav etc. omtalt i ovenstående punkter. Forskjeller på ulike kundegrupper anerkjennes av Statnett i endringsforslaget vedlegg 3, men gjenspeiles ikke i selve avtaleteksten.

Elvia stiller seg for øvrig bak Energi Norges høringsuttalelse. Vi ønsker å delta i et samarbeid med bransjen og Statnett om revidert nettavtale der våre synspunkter kan utdypes.

Med vennlig hilsen

Elvia AS

Anne Sagstuen Nysæther
Direktør Nettstrategi

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.